

функціонування держави важко переоцінити. Категорія «ЗМІ» – узагальнююча для значної кількості суб'єктів, які забезпечують свободу масової інформації та реалізують конституційне право громадян на інформацію. ЗМІ є певним інформатором людей щодо різних питань життєдіяльності держави й суспільства, що зумовлюється потребою забезпечення сталості влади. Неоціненною є роль ЗМІ як посередника в діалозі між різними соціально-політичними силами, владою та суспільством.

Література

1. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2658-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

3. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2782-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 1. – Ст. 1.

4. Заворотченко Т. М. Засоби масової інформації в системі гарантій конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні / Т. М. Заворотченко // Право і суспільство. – 2011. – № 3. – С. 47–53.

5. Людвик І. В. Конституційно-правовий статус ЗМІ: поняття, структура та юридичні ознаки / І. В. Людвик // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2011. – № 1. – С. 111– 116.

УДК 346.5:63.002.6(043.2)

Усенко А. А., аспірант,
Національний авіаційний університет,
м. Київ, Україна

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ HAZARD ANALYSIS AND CRITICAL CONTROL POINTS (НАССР)

Вимоги до безпечності та якості харчових продуктів вважалися особливо актуальними в усі часи, адже недотримання цих вимог може завдати шкоди найважливішому – життю і здоров'ю людини, які визначені Конституцією України найвищою соціальною цінністю [1, с. 1].

Разом із тим, вирішення цих питань пов'язано не тільки з контролем якості кінцевого продукту, але й моніторингом виробничих процесів по усьому ланцюгу виробництва для своєчасного виявлення небезпечної продукції. Така система контролю отримала назву Hazard analysis and critical control points (НАССР) – це система яка ідентифікує, оцінює і контролює небезпечні фактори, що є визначальними для безпечності

харчових продуктів.

Міжнародний стандарт запровадження системи НАССР ISO 22000:2005 виходить з імперативних вимог до запровадження таких систем, використовуючи поняття «організація повинна». Це означає, що ця сфера діяльності імперативно регулюється з боку Держави і стає предметом діяльності публічної адміністрації – публічне адміністрування, яке розглядається як сукупність організаційних дій, діяльності та заходів, що виконуються різними суб'єктами та інституціями на основі закону та у межах, визначених законами для досягнення публічного інтересу [2, с. 168].

В Україні завдання щодо впровадження системи НАССР на державному рівні почали формулюватися з початку 2000-х років. Так, у переліку Заходів щодо забезпечення економічного і соціального розвитку України у 2002 році, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) від 15.03.2002 р. № 138-р, поставлено завдання, зокрема, започаткувати впровадження стандартів системи НАССР (аналіз ризиків критичних точок виробництва) та організувати підготовку спеціалістів.

На законодавчому рівні узаконення системи НАССР започатковано у Законі України (далі – ЗУ) від 06.02.2003 р. № 486-IV «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них». Відповідно до ст. 4 цього Закону, оператори потужностей повинні розробити та запровадити ефективну систему НАССР, що дозволяє контролювати всі небезпечні фактори, які можуть впливати на якість та безпечність харчової продукції.

У базовий Закон «Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини», прийнятий ще у 1998 р. (на даний час має назву «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»), норми про систему НАССР внесені редакцією Закону від 06.09.2005 р. № 2809-IV «Про безпечність та якість харчових продуктів). У поточній редакції Закону наведено визначення системи НАССР – це система яка ідентифікує, оцінює і контролює небезпечні фактори, що є визначальними для безпечності харчових продуктів (п. 81 ст. 1 Закону).

У ч. 3 ст. 9 ЗУ «Про дитяче харчування» (в первісній редакції від 14.09.2006 р. № 142-V) містилася вимога щодо зобов'язання виробників продуктів дитячого харчування застосовувати на своїх підприємствах санітарні заходи та належну практику виробництва, систему аналізу ризиків та контролю (регулювання) у критичних точках (НАССР) чи інші системи забезпечення безпечності та якості. Правда, в наступному, Законом від 08.12.2015 р. № 867-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дерегуляції в агропромисловому комплексі» вимога застосування НАССР була виключена, хоча ця «дерегуляція» носила формальний характер, оскільки вимога застосування НАССР витікала із загальних вимог ЗУ «Про основні принципи та вимоги

до безпечності та якості харчових продуктів».

У поточній редакції ЗУ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» містяться очевидні ознаки імперативності вимог щодо застосування НАССР, а саме: визначена компетенція органу виконавчої влади (Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів) щодо державного контролю на агропродовольчих ринках, зокрема, за впровадженням НАССР (ч. 1 ст. 8), а також передбачена відповідальність за невиконання обов'язку щодо впровадження на потужностях постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи НАССР (п. 4 ч. 1 ст. 64). Постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 р. № 667 затверджене Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба), відповідно до якого (Положення) вказана служба визначена центральним органом виконавчої влади, який, зокрема, реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів. Тобто визначено, що функції компетентного органу відповідно до ЗУ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» виконує вказана Держпродспоживслужба. Однак належних функцій контролю за впровадженням НАССР на даний момент (2017 рік) не здійснюється, оскільки, на думку автора, не регламентовані належні процедури контролю.

Припускається, що ця прогалина може бути усунена внаслідок набрання чинності 04.04.2018 року ЗУ від 18.05.2017 р. № 2042-VIII «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин». Як зазначено у преамбулі цього закону, цей Закон визначає правові та організаційні засади державного контролю, що здійснюється з метою перевірки дотримання операторами ринку законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, а також законодавства про побічні продукти тваринного походження під час ввезення (пересилання) таких побічних продуктів на митну територію України.

Література

1. Галкіна О.М. Адміністративно-правові засади забезпечення безпечності та якості харчових продуктів в Україні : автореф. дис... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право»/ О.М. Галкіна. – Х., 2017. – 23 с.

2. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / Т.О. Коломоєць. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.